

مقدمه

پیراکانتا درختچه‌ای همیشه سبز است که عمدتاً برای ایجاد حریم و حایل گیاهی مخصوصاً در نواحی سرد پرورش داده می‌شود. میوه‌های آن نارنجی، قرمز و گاهی زرد رنگ است که در پاییز و زمستان ظاهر می‌شوند و باعث می‌شود که در این فصول درخت آتشین به نظر برسد به همین دلیل به آن شیرخشت آتشین نیز می‌گویند. نگهداری از پیراکانتا آسان است. پیراکانتا معطر است و با ترکیب زیبایش، رنگبندی زیبایی را به محیط اضافه می‌کند.

مشخصات گیاه‌شناسی پیراکانتا

پیراکانتا با نام علمی (*Pyracantha coccinea*) از خانواده (Rosaceae)، درختچه‌ای همیشه سبز و خاردار با برگ‌های سبز براق، بیضی شکل، با حاشیه‌های صاف و میوه‌های آلبالویی رنگ بومی جنوب شرق اروپا و آسیا است. ارتفاع آن حداکثر حدود ۴ متر است. گل‌های آن سفید رنگ و معطر بوده و شبیه خوشه روی شاخه کنار هم قرار گرفته اند که در اواخر بهار ظاهر می‌شوند. میوه‌ها شبیه به زالزالک اما بسیار کوچک‌تر از آن و به رنگ‌های قرمز، زرد و نارنجی هستند و از اوایل پاییز تا چند ماه پس از آن بر روی شاخه‌ها خودنمایی می‌نمایند.

مشخصات گیاه‌شناسی پیراکانتا

پیراکانتا، شیرخشت آتشین	نام فارسی
Firethorns, pyracanta	نام انگلیسی
Pyracantha coccinea	نام علمی
Rosaceae	خانواده

شکل ۱- آشنایی با درختچه، برگ، گل و میوه گیاه پیراکانتا

شرایط نگهداری درخت پیراکانتا

نور: پیراکانتا برای رشد به نور کامل و زیاد خورشید نیاز دارد. بهترین رشد این درختچه زمانی صورت می‌گیرد که آفتاب کامل برای آن مهیا باشد.

دما: پیراکانتا بهترین رشد و نمو را در آب و هوای سرد و مرطوب دارد، اما در اقلیم‌های دیگر نیز (جزء نواحی خیلی گرم)، به خوبی می‌رویند. ایده‌آل‌ترین دمای محیط برای رشد آن ۱۰ درجه سانتی‌گراد است.

رطوبت و آبیاری: درختچه پیراکانتا در کل به خشکی مقاوم است ولی آبیاری منظم به رشد و باردهی بهتر آن کمک می‌کند و این مسله بخصوص در مورد گیاهان جوان که تازه کشت شده‌اند، باید رعایت شود. بهتر است سطح خاک همیشه دارای قدری رطوبت باشد.

خاک و کوددهی: پیراکانتا به انواع گوناگونی از خاکها تحمل نشان می‌دهد، خاک خوب زهکشی شده و غنی با کود آلی را ترجیح می‌دهد اما در خاکهای فقیر هم کاملاً خوب رشد می‌کند. کوددهی ضروری نیست، اما در بهار می‌توان کود یا غذای کامل گیاهی را در زمین به کار برد.

تکثیر: می‌توان پیراکانتا را از طریق بذر و قلمه تکثیر کرد. در روش کشت با بذر باعث می‌شود که گیاه با پایه مادری متفاوت باشد. متداول‌ترین روش تکثیر آن، کشت با قلمه است که برای این منظور در اواخر تابستان تا اوایل پاییز، قلمه نیمه چوبی را تهیه کرده و در خزانه در بستر مناسب، روشن و بدور از نور مستقیم خورشید کشت می‌کنند و وقتی قلمه ریشه‌دار شد، در اواخر زمستان یا اوایل بهار به زمین اصلی یا گلدان منتقل می‌شوند. بهترین بستر برای کشت قلمه‌ها ماسه بادی می‌باشد.

هرس: هرس شاخه‌ها ضروری نیست، اما پیراستن و شکل بخشی به بوته‌ها در هر موقع از سال می‌تواند اجرا شود. در سال‌های نخست، بعید است که گیاه به هرس کردن نیاز داشته باشد، چون هنوز در حال ریشه دواندن در خاک است. اما پس از چند سال، رشد قدی آن بیشتر می‌شود و هر سال حدود ۶۰ سانتی‌متر رشد می‌کند. در این شرایط، بهتر است این کار را در پایان بهار و یا آغاز تابستان انجام داد. گیاهانی که در سطح دیوار رشد می‌کنند باید هر ساله با قیچی باغبانی هرس شوند تا ظاهر منظمی داشته باشند. لازم به ذکر است که شاخه‌های دارای گل و میوه را هم می‌توان هرس کرد. اگر میوه‌ی این درختچه را می‌خواهید نیاز به هرس کل گیاه نیست بلکه باید هرس جزئی انجام شود.

شکل ۲- استفاده از درخت پیراکانتا به عنوان پرچین

آفات و بیماری‌های درخت پیراکانتا

پیراکانتا از پوست پوست شدن و آتش سوختگی رنج می‌برد و گاهی اوقات حشراتی مثل بید و شته به این گیاه حمله می‌کنند.

گیاه ضعیف و کم توان تنها رشد سالانه خواهد داشت بدون هیچ میوه‌ای به همین دلیل باید تمام شرایط رشد گیاه فراهم باشد و اجازه ندهیم دچار بیماری شود چرا که توانایی مقابله با بیماری و انواع آفت را ندارد. یخبندان اواخر بهار می‌تواند به گل آسیب برساند و تا زمانی که مشکل حل نشود آسیب باقی خواهد ماند و همچنین ممکن است این سرما اجازه‌ی گلدهی و باردهی به درختچه را ندهد.

شکل ۳- آفات و بیماری‌های درختچه پیراکانتا

منبع

ترجمه و تدوین: گروه تحقیق و توسعه تعاونی پترو تمدن مهام پارس